

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— Kr. za inozemstvo 15.20 Kr
EKSKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri poštno čekovnem zavodu:
Ljubljana št. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Angleški poraz v puščavi

Tridnevni zmagoviti boji junaške posadke v zelenici
Džalo — Umik nadmočnega sovražnika

Glavni stan italijanskih oboroženih sil je objavil 22. septembra naslednje ssg. vojno poročilo:

V zori 16. septembra so bile naše čete v zelenici Džalo zaposlene v srđitih borbah z močnejšimi motoriziranimi in mehaniziranimi sovražnimi silami, ki so prišle iz libijske Sahare.

Po odbitju začetnega napada, ki ga je podpiralo številno topništvo, se je odpor posadke odločno in vztrajno nadaljeval tudi naslednje dni in so ga uspešno podpirali ponovni nastopi italijanskih in nemških letalskih skupin, ki so prizadele sovražniku hude izgube ljudi in motornih vozil.

Včeraj pa, ko se je bližala naša motorizirana kolona, ki je bila poslana v ojačanje, se je sovražnik izognil borbi in se je naglo umaknil proti jugu, kjer so ga zasledovali in bili oddelki osnega letalstva.

Na egipčanskem bojišču nobenega pomembnejšega dogodka.

Protiletalsko topništvo velike naše edince je uničilo eno britansko letalo, dve nadaljnjaja pa sta bili sestreljeni v zraku nad Tobrukom in sicer je eno uničila protiletalska obramba v trdnjavi, drugo pa naše lovsko letalo.

Zelenica Džalo je v Sahari okrog 400 km južno od Bengazija ob cesti, ki pelje v Kufro. Poset te zelenice je pozitivne vrednosti, v koliko Džalo nadzoruje eno izmed najvažnejših karavanskih poti, ki preprečajo afriško puščavo, čeprav ni nikoli znano, vplivala na operacije vzdolž obale prav zaradi svoje oddaljenosti od obale.

Posadka v zelenici Džalo je bila napadena ob zori 16. t. m. z močnimi nasprotnimi motoriziranimi silami, ki so prišle iz libijske Sahare. Pričetni napad se je odvil ob odporu naših čet. Napad je bil odločno odbit, kar je sovražnika prisililo, da je moral postrojiti vsa svoja sredstva in močno obstreljevati utrditve s topništvom. V borbi je takoj poseglo letalstvo osi, ki je s drznimi ponovnimi akcijami v nizkem poletu onesposobilo in uničilo precejšnje število sovražnih motornih sredstev. Bitka se je kljub nesorazmerni sil nadaljevala tri dni, toda vsi nasprotnikovi poizkusi so se razbili ob trdni odlični obrambi naše posadke.

Vrhovna poveljstva so takoj ukrenila vse potrebno in ena od naših motoriziranih kolon je naglo krenila proti zelenici. Po premaganju precejšnjih naporov je kolona dospela včeraj jutraj v bližino bojišča. To je zadostovalo, da je sovražnik opustil vse ofenzivne namere ter se je odtegnil borbi in se naglo umaknil proti jugu. Italijanski in nemški letalci so nadaljevali silne akcije obstreljevanja in razprševanja proti umikajočim se nasprotnikovim skupinam in so jim zadali nove občutne izgube. Srebrna kolažna za vojno.

Navdušeni pozdravi Duceju

Rim, 22. sept. s. Duce je dobil iz Milana naslednje brzojavko:

»V trenutku, ko odhaja vlak s 50.000 dronci za naše junaške vojake na ruski fronti, dvigajo svojo misel k Vam, Duce, matere, žene in sinovi borcev, herarhi, Crne srajce Fašija prvenca in ljudstvo iz Milana, ki je vse usmerjeno k opravljanju vojnega dela in to v gotovosti zanesljive zmage. Vidussoni, tajnik PNF; prefekt Jengo, Zvezni tajnik Ippolito, župan Gallarati, Scotti.«

Rim, 22. sept. s. Duce je sprejel iz Turina naslednje brzojavko:

»Zborovanje kovinskih delavcev v Turinu so neprestano obvladovali izjave in manifestacije hvalečnosti do Vas, za Vašo poslanico industrijskemu delavstvu. Delavci kovinskih tovarn hočejo biti vedno bolj vredni Vašega visokega priznanja in bodo porabili vse svoje energije in zavestno sposobnost v prispevanju k zmagi našega orožja in k popolnem trenutku svetlih idealov fašistične revolucije. Lardi, zvezni predsednik.«

Ovčerejci v Abruzzih delajo za zmago

Rim, 22. sept. s. Duce je prejel iz Aquile naslednje brzojavko:

»Pašniška ustanova v aquilskih Abruzzih je ob zaključku tretjega leta svojega obstaja proučila vprašanja, ki se nanašajo

sko hrabrost, podeljena na bojišču, je bila zaslužena nagrada poveljniku posadke Džalo, ki je z vzgledom vzpodbujal svoje vojake k hrabremu zadržanju.

Sovražnikovo presenečenje zaradi srđitega odpora

Operacijsko področje, 22. sept. s. (Poročilo posebnega dopisnika agencije Stefani v Severni Afriki: V jutru dne 16. t. m. so skupine sovražnih sil, opremljene z navadnimi, protiletalskimi in protitankovskimi topovi, katere je ojačil lahki oklopni oddelek napadle našo posadko v zelenici Džalo. Očitni cilj te akcije je bila bliskovita likvidacija naše posadke v zelenici. Sovražni ujetniki, ki so bili zajeti v teku akcije, so pokazali največje presenečenje zaradi docela nepredvidenega odpora naših čet, ki so, čeprav jih je napadel nadmočen sovražnik, odbile napad in sovražnika potem poglne v beg po srđitem odporu, ki je trajal od jutra dne 16. t. m. do noči 21. t. m.

To je že tretji kričeti poraz, ki so ga doživele angleške sile v nekaj dneh zaradi hrabrosti italijanskih čet. Ob sovražnih napadih je razen posadke v Džalu tudi naša letalstva žilavo prispevala in odbijala napade sovražnih letalskih sil, lovcev in bombnikov. Naši bombniki so zadali nasprotnim vrstam take izgube, da je sovražnik ustavil napadalno akcijo. Naše letalstvo je tudi tako izpodkopalo moralo sovražnika, da ni bil več sposoben za napade.

Madžarsko občudovanje

Bukarešta, 22. sept. s. Vsi madžarski listi objavljajo na prvi strani s velikim poudarkom poročilo Italijanskih oboroženih sil št. 848. Tudi ob priliki obrambe zelenice Džalo, pišejo listi, so italijanske čete odlično dokazale svojo hrabrost. Pet dni so italijanske čete, piše »Magyar Ország« branile z veliko hrabrostjo svoje postojanke, ki so jih napadle po številu mnogo močnejše angleške čete ter jim je končno uspelo nasprotnika poginiti v beg. Tudi ta zadnji angleški poskus se je izjalovil zaradi hrabrosti in zaleta italijanskih čet.

V konvoju za Malto sta bili potopljeni tudi dve ameriški ladji

Buenos Aires, 23. sept. s. Ameriško mornariško ministrstvo javlja, da sta bili ob pričetku avgusta potopljeni dve ladji, ki sta pripadali na Malto namenjenemu konvoju, katerega so letalsko-pomorske sile osi decimirale. Ena ladja je bila potopljena ponoči s torpedom iz MASA, druga pa je bila hudo poškodovana in ni mogla nadaljevati poti ter jo je zaradi tega posadka sama potopila.

Stiki z bolgarsko industrijo

Sofija, 22. sept. s. Nadaljujete obiske v najvažnejših industrijskih središčih je delegacija italijanskih industrijcev danes jutraj obiskala velike cementarne v Batanovu, prometovnike v Perniku ter predilnice pri Sofiji. Ustanovil se bo zvezni urad v Rimu in Sofiji v svrhu obdržanja trajnih stikov med fašistično zvezo industrijcev in zvezo bolgarskih industrijcev.

Anglosasi podpirajo sovjetski imperializem

Stockholm, 22. sept. s. Nekemu ameriškem polkovniku, ki se nahaja v Moskvi, je ušlo priznanje, da sta Roosevelt in Churchill, da bi ga ohranila, Stalinu v vsakem primeru obljubila svojo podporo v svrhu ugoditve Molotovljevih zahtev po Finski, Rumuniji, Bolgariji in Dardanelah.

Letalski alarm v Bolgariji

Sofija, 22. sept. s. Poročilo glavnega stana obvešča, da je preteklo noč nekaj letal nezname narodnosti preletelo razna področja Bolgarije. V teh področjih je bil letalski alarm, ki je trajal okrog dve uri.

Mesto Dalskoje v naskoku zavzeto

Nadaljnji uspehi na Kavkazu — V Stalingradu zavzeti hišni bloki — Sovjetski protinapadi povsod odločno odbiti

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 22. sept. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Severozapadno od Novorosijska se je skušal sovražnik v noči na 21. septembra izkrcati iz brzih čolnov in podmornic. Poskus so zavrnile edine vojne mornarice. Letalstvo je bombardiralo sovražnikove postojanke pri Gelendžiku in ladijske cilje pri Tuapseju.

Pri operacijah med Kubanom in Kaspijskim morjem se je posrečilo nemškemu oddelkom prodrati globoko razčlenjeno in močno z minami zavarovano postojanko. Mesto Dalskoje je bilo v naskoku zavzeto.

V borbi za Stalingrad so bili v trdovratnih borbah iz bližine proti ogorčenemu sovražnikovu odporu zavzeti številni hišni bloki in je bilo pripeljanih mnogo ujetnikov. Razbremenjeni napadi nasprotnika proti nemškim ključnim postojankam na severu mesta so se izjalovili ob visokih in krvavih izgubah sovražnika, ki je izgubil pri tem tudi 21 tankov.

Na fronti ob Donu so nemški napadalni oddelki prekorajili reko in razdeljali na

vzhodnem bregu reke 35 bunkerjev, Madžarske čete so odbile krajevne napade. Pod vplivom hudih izgub sovražnik ni več nadaljeval svojih napadov proti mestu Voronežu. Severozapadno od Voroneža so se zrušili ponovni sovražnikovi napadi v združenem obrambnem ognju vseh vrst orožja.

Pri Rževu je sovražnik obnovil svoje napade z močnejšimi silami, ki so bile deloma v protisunkih zavrnjen. Pri tem je bilo uničenih 28 sovražnikovih tankov. Na vzhodnem Sredozemskem morju je nemška podmornica potopila 500 tonsko transportno ladnjo.

Pri poletih posameznih angleških letal nad zasedeno zapadno obalno ozemlje in pri nočnih motilnih poletih nad kraji Danske je sovražnik izgubil 6 letal.

Nemška lahka bojna letala so podnevi obmetavala na južni obali Anglije vojaške cilje z bombami in jih obstreljevala s strelnim orožjem.

Stotnik Graf je kot lovec dne 21. septembra izvojeval svojo 182. do 185. zmago v zraku.

hotni diviziji odbili kar 300 sovjetskih napadov ter uničili ali onesposobili 400 sovražnih tankov. Tudi nemško in zavezniško letalstvo je bilo izredno aktivno na vseh odsekih fronte ter je zadalo rđečim hude izgube.

Junaštvo madžarskih vojakov

Budimpešta, 23. sept. s. S fronte ob Donu poročajo o junaštvu madžarskih vojakov, ki zgovorno potrjuje bojne tradicije madžarske vojske. V odseku Voroneža so nadmočne sovražne sile napadle neko prednjo madžarsko postojanko. Strojničar Alekander Regedus je držal s svojim orožjem sovražnika v šahu. Dvakrat je bil ranjen, pa vendar ni opustil borbe in je bil nato ujet. Kljub ranam mu je uspelo pobegniti iz sovražnega taborišča in se vrniti v madžarske vrste.

V neki prednji postojanki je neki madžarski vojak protitankovskega oddelka, z enim strelom svojega topa ustavil sovražni tank, ki je utiral pot oklopnemu oddelku. Vojak se je približal tanku in je z ročnimi granatami onesposobil za boj posadko. Potem je skočil v tank ter je začel streljati proti drugim sovražnim tankom, ki so se približevali. Sovražnik se je v as osupel ustavil, kar je omogočilo madžarskemu ojačanju, da je pravočasno prislo in odbilo sovjetski napad. Obema junakoma je regent podelil zlato kolažno za vojaško hrabrost.

Nekoristen ameriški nasvet Rusiji

Lizbona, 22. sept. s. Uvodnik, ki ga je objavil »New York Times«, poziva Stalina, naj ostane miren, kajti vprašanje ustanovitve druge fronte ni vprašanje dnevoj niti nedelj niti mesecev. List spominja Sovjetsko zvezo, da je potrebovala kar 21 mesecev za pričetek borbe proti Nemčiji ob strani zaveznikov in to zaradi tega, ker priprave še niso bile končane.

Turški list o katastrofi angloameriškega konvoja

Carigrad, 22. sept. s. List »Bejoglu« komentira uničenje angloameriškega konvoja, namenjenega v Murmanski, in poudarja, da je bilo treba poslati pomoč Rusiji po Severnem morju, ker je ni mogoče poslati preko Vladivostoka in tudi železniška proga preko Irana ne zadošča. Ta pot je pa tudi skrajno nevarna. Pred njim je bil neki drugi konvoj v tem morju popolnoma uničen, zdaj pa je enaka usoda zadelo največji konvoj, ki je bil v tej vojni odpravljen.

Življenjski jubilej maršala Keitela

Berlin, 22. sept. s. Nemški tisk objavlja fotografije in članke feldmaršala Viljema Keitela, šefa glavnega stana nemških oboroženih sil, ki obhaja danes 60. rojstni dan. Listi poudarjajo predvsem, da je feldmaršal Keitel eden najstarejših sodelavcev Hitlerja in poveljnik ter borec pravega kova, katerega delovanje je imelo neizpodbiten vpliv na zmagovite operacije nemških oboroženih sil.

Naraščajoča zmeda v angleški javnosti

Nasprotstvo med vlado in delavstvom — Strah pred posledicami sovjetskega poraza

Zeneva, 22. sept. s. Prikrita napetost, ki traja že dolgo časa med angleško vlado in delavskimi množicami, je povzročila nedavno razne polemike, kakor poročajo londonski dopisniki lista »Suisse«. Položaj na vzhodni fronti je tak, da ga morajo Angleži upoštevati in so prisiljeni predvidevati možnost, da bodo sami prenašali težo armad osi. To povzroča seveda veliko nezadovoljnost med angleškimi delavskimi množicami. Angleški veleposlanik v Madridu Samuel Hoare in minister za proizvodnjo Littleton sta v svojih zadnjih govorih trdila, da je treba naglo delati in da si Anglija ne more dovoliti razkošja, da bi izgubila eno samo minuto. Zlasti Littleton je vztrajal v tem pravcu in je zahteval, naj držala sprejme formulo »Danes in ne jutri«. »Daily Herald« je odgovoril, da v bistvu odobrava zatrdila obeh angleških odgovornih mož, toda delavci in prebivalstvo svetuje vladi, naj opusti staro formulo »Cas dela za nas«, ker se je izkazala za napatno in je čas, da angleška vlada prilagodi ritem proizvodnje okoliščinam. Potrebno je, zaključuje »Daily Herald«, da vlada uporabi orožje bolj racionalno, če hoče, da bodo delavci z večjo vnemo delali v vojni proizvodnji.

Medtem ko je vojni položaj dosegel vrhunec na vzhodni fronti, poročajo dopisniki švicarskih listov iz Londona o rezerviranosti nekaterih angleških in ameriških krogov do Rusije in moskovske vlade. Vzmernjenosti angleških konzervativcev je dal izraza angleški veleposlanik v Madridu, ki je v svojem nedavnem govoru zatrdil, da bi podaljšanje vojne kompromitiralo bodočnost Evrope.

Medtem ko so angleški konzervativci do skrajnosti vzemirjeni spričo močne nevarnosti, da se boljševiška doktrina razširi, se je večji del anglosaškega tiska že vdal v možnost zrušenja sovjetskega odpora. Neki komentator newyorškega radia

je trdil, da Anglija in Amerika nista poslali ojačenj Rusom zaradi dveh okoliščin. Sovjeti nimajo radi, da se tuje čete bore na ruskem teritoriju in pošiljanje letalskih skupin bi obvezalo Ruse, da ustanovijo potrebne naprave, ne da bi mogli zagotoviti dobavo potrebnega bencina. Na to izjavo ameriškega radia je odgovoril »Daily Mail« v članku, s katerim se bivi dopisnik tega lista v Moskvi prizadeva umlčiti legendo, ki kroži glede Rusije. Pisec trdi, da so premnogi računali na ruski narod, na sovjetske industrijske rezerve, na moč ruske armade in na hude izgube Nemcev. Nič ni bolj zmotnega, kajti izkušnja je pokazala, da ruska armada ni mogla Nemcem odvzeti ničesar življenjsko važnega; prostor, s katerim Rusi zdaj razpolagajo, je omejen. Sovjetske armade se borijo pred vrati ogromne puščave. Glede industrijskih rezerv bo bodočnost pokazala, da ne koristijo, ako ni na razpolago dovolj bencina. Rezerve želevskega materiala Rusije niso več take kakor nekoč, kajti treba je upoštevati, da je Sovjetska zveza izgubila že tretjino svojega prebivalstva in da ima danes samo še okrog 120 milijonov prebivalcev, torej mnogo manjši blok kot so sile osi. Poleg tega mora Rusija držati rezerve tudi v vzhodni Sibiriji, da se krije proti Japoncem. Končno so nemške in zavezniške čete še vedno v ofenzivi na vseh frontah, kar je najboljše demant vseh tistih, ki že mesece govore o izgubah osi.

»Rdeča ribica v čeburu«

Lizbona, 22. sept. s. »Daily Mail« opozarja angleško javnost, da ne bo pretirano optimistična glede odporne sposobnosti Rusov. List izjavlja, da je treba rusko mornarico v Črnem morju smatrati za izgubljeno. Ta mornarica ni igrala važne vloge in je bila, kakor pravi list doslovnno, rdeča ribica v čeburu.

Nemška bojna letala in strmoglavci so napadli odprna gnezda, prirejena v ruševinah stalingrajskih hiš. Letala so jih zadelo z bombami velikega kalibra in dosegla ogromne učinke. V bloke hiš, spremenjenih v trdnjave, so boljševiki namestili številne topove majhnega in tudi srednjega kalibra. Bombe, ki so zadele v polno, so uničile štiri od teh topov, drugi topovi so bili tako hudo zadeti, da niso bili več uporabni.

Severno od mesta je bil napad nemških rušilnih letal izveden proti boljševikom, ki so skušali z obupnimi poskusi od podpiri številnih tankov in težkih topov prodrati nemške črte. Silno bombardiranje iz nemških letal je vse te sovražne napade izjalovilo, preden so se mogli popolnoma razviti. Nemški lovci so v letalskih dvo bojih sestrelili 15 boljševiških letal. Protiletalsko topništvo je zrušilo nadaljnjih osem sovražnih letal, med njimi en bombnik.

Berlin, 22. sept. s. Bitka v osrednjih četih Stalingrada besni z nespremenje-

Poročilo Visokega Komisarja komisarijem okrajnih kapitanatov

Ljubljana, 23. septembra. Predvčeršnjim dopoldne je Vis. komisarij poročal v vladni palači komisarijem okrajnih kapitanatov.

Navzoči so bili med drugim: podprefekt dr. Bisia, inšpektor za agrarno službo, šef gospodarske urada, pokrajinski zdravnik in pokrajinski veterinar, poveljnik gozdne milice, predsednik pokrajinskega podpornega zavoda, zastopnik pokrajinskega prehranjevalnega zavoda, šef knjigovodstva in drugi funkcionarji Vis. komisariata.

Poročilo komisarijev okrajnih kapitanatov za posamezna področja svoja pristojnost je Vis. komisarij z ugodnim obzrom očrtal politični, gospodarski, upravni in

socialni položaj v pokrajini. Pri tem je podrobno navajal razne probleme, ki zadevajo življenje prebivalstva.

Ekselencija Grazioli je dal posebno navodila glede funkcije vseh javnih, občinskih, socialno-skrbstenih zavodov ter zdravstvenih zavodov. Določil je ustanovitev zdravstvenih središč za takojšnjo pomoč v najpotrebnejših nasebilih. Podrobno je razložil delo, ki ga je treba razviti na socialno-skrbstenem torišču v prihodnji zimi.

Poročilo, ki se je nadaljevalo tudi popoldan, se je pričelo ter zaključilo s pozdravom Duceja.

16. obletnica ustanovitve obmejne milice Pozdrav Visokega komisarija junaškim obmejnimi stražnikom

Povodom obletnice ustanovitve obmejne milice je Visoki komisarij včeraj 21. t. m. popoldne sprejel v Ljubljani navzoče poveljnike in častnike, ki jim je naslovil svoj tovariški in topli pozdrav, spominjajoč se junastev, ki so jih granicari izvršili v tej novi pokrajini.

Visoki komisarij je razen tega poslal pozdravno brzojavko vrhovnemu poveljniku obmejne milice.

Od ustanovitve obmejne milice je preteklo 16 let in v tem času se je ta panna italijanske vojske razvila v močno obrambno orodje domovine. Spodetka je imela samo politične naloge, predvsem pa dolžnost, da čuva svete meje Italije. Obmejni Milicniki so po skupinah porazmešeni v različnih pokrajinah Italije. Često morajo bivati v preprosti lesenih kočah visokih gor, prenašati morajo vse trdote prirode in so izpostavljeni nad vse trudoplnemu življenju. Njihovo delo je vedno ovcenočeno z uspehom. Kamorkoli je prišla obmejna milica, se je udeleževala z navdušenjem, širila italijansko zavest ter spoštovanje italijanske države in rimskega zakona.

Poverjene so ji važne naloge posebnega vojaškega značaja in te naloge so bile v dobrih rokah, kajti močvorno obmejne milice je vedno vršilo svojo dolžnost ter premagovalo vse težave zaradi svojih velikih telesnih sil ter odlične vojaške izvežbanosti.

Izpred okrožnega sodišča

Kjer sta se prepirala dva, naj bi tretji imel izgubo — Senat pa je Franco oprostil od obtožbe zločinstva pričevanja

Ljubljana, 23. septembra. Tone je zajeten možak, simpatičnega obraza in močnih mišic. Zenskam njegov tip ugraja in tako ni čudno, da je imel uspeh, kjer koli je potekal na žensko srce. Njegov prvi zakon ni bil srečen. Z ženo sta se kmalu ločila. Tone ni bil v zadregi. Ker je tudi petičen, saj ima v Ljubljani dobro uspevajoče podjetje, je kmalu našel dovolj utehi pri Rozaliji. Dokler je živela njegova mati, sta se shajala izven njegovega doma. Ko je mati umrla, se je Rozalija preselila na njegov dom in mu začela gospodinjiti. Ker je bila izučena v poslih Toneovega podjetja, ji je prepuštil tudi vodstvo podjetja. Imela sta se rada, poročiti pa se nista hotela, ker Tone ni maral, kakor je povedal sodnikom, prestopiti v drugo vero.

Rozalijo je to nedvomno bolelo. Njeni sorodniki, sestra in oče, so jo stalno podpirali in jo ščuvali proti njemu. »Kakšen položaj je vendar to, če se ne poročiš. Saj ni niti preskrbljena, vsak dan jo lahko naše od sebe, ne da bi imel kakšne obveze do nje. Če Tone umre pred Rozalijo, bo ostala praznih rok. Rozalija se sicer ni vdala vplivu sorodnikov, ko Tone pa se je velikokrat vračala s teh obiskov pri sestri vsa razburjena in strupenega jezika. Nekeč ji je Tone uštel zabrusil v obraz: »Kadar greš k svoji sestri Veri, prideš kakor kača nazaj.« Tako so med njima nastajali manjši in večji prepripi, posebno se, ker je bila Rozalija ljubosumna na vsak Toneov korak in ga je sumila, da jo vara. Nekateri so hoteli celo vedeti, da jo je Tone večkrat pretepel, kar pa niso potrdili vsi, ki so bili o tem zaslišani. Pri Tonetu Rozalija ni imela nobene plače.

Pred tremi leti se je zgodilo, da je Rozalija zbolela in je morala v bolnico zaradi operacije slepice. Bolezen se ji je tako poslabšala, da je umrla. Njena sestra Vera jo je med boleznijo večkrat obiskala in jo je pri tem najbolj zanimalo, kako je z njo denarjem. Kakor je sama pripove-

dovala, je Rozalija imela, preden se je spoznala s Tonetom, dve hranilni knjižici z okoli 60.000 din. Zasluzila bi naj jih na sezonskem delu na Bledu. Kasneje sestra ni vedela več, kaj se je zgodilo z denarjem in sedaj jo je, se preden je Rozalija umrla, zaskrbelo, komu bo prišel v roke, če ga je še kaj. Sestra bi ji naj na njeno vprašanje rekla, da naj se, če ona umre, oglasi pri Tonetu. Opisala ji je, kje ima skrit ključ od ročne blagajne in naj zahteva, da ji izroči hranilno knjižico, katere vlogi naj porabi za maše. Njene obleke naj doli ena sestra, šivalni stroj pa druga. Gotovina pa je je Tonetova in bo on poskrbel za pogreb.

Rozalija je umrla nekoč aprila meseca 1939. Sestra je bila o njeni smrti takoj obveščena. Zvečer šest ur jutraj se je pojavila skupno z možem pred Toneovo hišo in zahtevala, naj ji odprejo. Tone, ki je komaj ob štirih jutraj legel, ker je bil pri Rozaliji v bolnici, ko je umirala, je ukazal Ivanu, uslužbenki v njegovem podjetju, naslednji pokojne Rozalije v gospodinjstvu pri Tonetu in včerajšnji obtoženici, naj zgodnjima gostoma odklene vrata, čeprav se je mu je bržkone zdelo zamalo, da ga nadlegujeta tako zgodaj in ga prihajata terjat za dediščino Rozalije, ko nje- no truplo ni bilo niti še mrzlo.

Vera je vprilo Toneta in Ivanke ter svojega moža povedala, kaj ji je naročila Rozalija. Zahtevala je od Ivanke, naj pošle kriti ključ od ročne blagajne in obenem opisala, kakor ji je zaupala Rozalija, kje je ključ skrit. Ivanke je rešala našla na dotičnem mestu. Ker se Tone ni upiral, je potegnila ročno blagajno izpod postelje in jo odprla. Po izpovedi Ivanke in Toneta — tu se je namreč zgodba kasneje zapletla, ker je potem tudi Ivanke privedlo na za- tožni klop — je Ivanke našla na vrhu moški robc z nekaj drobljaj; ker je med tem Vera pokazala, da bi najraje vzela kar vse, se je Tone ujetil, zaprl pokrov blagajne in rekel, da bodo zadevo z denar-

jem in Rozalijino dediščino rešili kasneje po pogrebu. Ključ je vtaknil v svoj žep.

Kako se je potem zadeva z dediščino razvijala naprej, nam v podrobnosti ni znano. Dejstvo je, da se je moralo z zadevo pečati civilno sodišče, ker je Vera tožila na izročitev dediščine. Na prvi stopnji je bila kot priča zaslišana tudi Ivanke, ki je med drugim opisala jutranji obisk Vere in njenega moža tako, kakor smo navedli zgoraj. Zatrjevala je, da je ona odprla ročno blagajno vprilo Toneta, Vera in njen mož pa sta zatrjevala, da je to izmišljeno, da blagajno sploh niso odprli in da je Tone takoj odklonil, da bi karkoli izročil iz blagajne. Ivanke je med procesom izjavila tudi, da Tone ni nikoli pretepel Rozalije. Obe izjavi sta služili državnemu pravdniku kot povod v zvezi z izjavami drugih prič, ki so bile docela nasprotne, da je Ivenko obtožen po § 144. k. z. krivega pričevanja.

Na včerajšnji razpravi je Ivanke vztrajala pri svoji izpovedi, da je res odprla ročno blagajno vprilo Vere, njenega moža in Toneta. Zanimala je tudi, da bi bila kedaj izjavila, da je Tone pretepel ali zlostavil Rozalijo ali njo. Ker so priče trdile, da jim je nekoč sama to izjavila, je pojasnila, da so jo morale napačno razumeti. Ob tisti priložnosti je rekla, da jo je zlasala Rozalija. Obširno je opisala razmerje med Tonetom in Rozalijo.

Kot prič sta bila zaslišana najprej Vera in njen mož. Oba sta trdila, da blagajne tistega jutra niso odprli in da se je Tone takoj protivil, da bi kaj izročil. Vera je resolutno izjavila: Čisto sigurna sem, morda če tu na mestu umrjem. Po soče- nju sta obtoženka in priča vztrajali vsaka pri svojem. Priča Vera je tudi izpovedala, da je Ivanke nekoč prišla v njeno delavnico vsa obokana skupno s pokojno Rozalijo in izjavila, da jo je Tone pretepel. Sestra da je dejala o Tonetu: »Tak je, kot bi bil nor.« Ivanke je pri sočenju izjavila, da je zelo mehkega srca in rada joče, če vidi jokati koga drugega. Njo ni takrat nihče udaril in je jokala samo, ker je jokala tudi Rozalija.

Končno je bil zaslišan tudi Tone. Povedal je, da je Rozalija prišla k njemu, potem ko je bila štiri leta brezposelna. Ali je imela kaj prihrankov, ali ne, on ne ve, ker o tem nista nikoli govorila. Njej je zapal vse svoj denar in v dotični ročni blagajni so bile tudi njegove hranilne knjižice in njegova gotovina. Da pa ni dobro gospodarila, je zvedel šele po njeni smrti, ko mu je lastnica poslojpa, poslala račun za neplačano najemnino za 27 mesecev v višini nad 27.000 din. Ko bi bil imel prej račun v rokah, najbrže ne bi bil izgubil cil- vine tožbe na prvi stopnji (pravda je šla med tem naprej in jo je vrhovna instanca iz formalnih razlogov razveljavila, tako da se ni padla končna odločitev, ali ima Vera kaj pravice do denarja in hranilnih knjižic, ki so bile v ročni blagajni). Tone je izpovedal, da so blagajno odprli tisto jutro, kakor je izjavila Ivanke. Zanimal je tudi, da bi bil kedaj Rozalijo pretepel.

Nekaj drugih prič je izpovedalo ugodno za obtoženko Ivanke, ki doslej še ni bila kaznovana in je na dobrem glasu. Bratlec Franc Spendal se je za njo zelo zavzel. Razložil je ves dokazni material in posil sodnike, naj Ivanke oprostite, ker ni nič kriva ali pa če je kriva, naj jo tudi oprostite po § 73, saj gre za lahek primer, ko inkriminirano pričevanje sploh ni vplivalo na izid civilne pravde.

Senat je obtoženko po § 230 kp oprostil vsake krivde in kazni. Predsednik dr. Felaher je naglasil, da je bilo sodišče ob kontradiktornosti izpovedi v dvomu, komu naj pokloni vero, ker sta obe stranki enako prizadeti.

Spominske besede gospodu Jakacu

Ljubljana, 23. septembra. Srce bi me bolelo, ako ne bi napisala pokojnemu gospodu Jakacu nekaj vrstic v spomin, ob mislih na njegovo pokojno soprogo in hčerko, ob vseh bridkosti in bolečinah, ki so globoko posegle v njegovo življenje.

Z vsem srcem je bil navezan na svojo družino. Prvi udarec ga je zadel, ko je položila edinka svoje življenje na oltar materinstva, zapustila sinčka in moža. Te bridkosti nikdar ni prebolel in sledila je še izguba blage in skrbne soproge, ki mu je bila edina tolažba v časih, ko sta bila sama, njini edinec pa daleč v svetu. Kamor ga je klical in vabil glas, da vidi svet in se seznani z njim v spopolnitve svojega čopca.

Pokojni gospod Jakac je bil zdrav, krepak mož in nikdar nismo govorili o zdravju. Nekaj dni pred usodno nesrečo, kakor da bi bila podzavestno slutena, mi je rekel:

»Dokler bom imel tako zdrave noge, bom vedno rad prišel v Belo Krajino in obhodil kraje, ki so mi v najlepšem spominu.«

gla ta čas kalifornijska noč, zavita v temno modro koprene. Za učiteljem dikcije je prišel na vrsto fotograf, za njim pa novinar.

Videl sem jo zopet točno polnoči med skromno vegetarijansko večerjo — sloki postavi na ljubo. — Potem sem ji šepnil na uho dve sladki besedi, ki sta spošljivo toda odlično izražali moje upanje, da sreča ni več daleč.

— Oh, dragi, kaj praviš? — je vzkliknila in prebledela. — To je novsem izključeno. Ponoči imam kozmetično balzamiranje.

Viola mi je pojasnila, kaj to pomeni. Doktor Ismail, sloveli egiptski zdravnik, ki se je mudil zadnje čase v Hollywoodu, je odkril, da je tajna ohranitev telesne svežosti podobna procedura kakor balzamiranje dragih pokojnikov v starem Egiptu. Misterijozne maže in krepko povito telo vsa noč.

Lakaj je prišel povedat, da čaka v salonu doktor Ismail.

— Ali je to vaša zadnja beseda, gospa? Torej se nameravate izpremeniti v mumijo v najbliji poročni noči? — sem vzkliknil. Kaj nimam prav nobenega upanja, da bi prišel končno tudi jaz na vrsto?

Odgovoril mi je njen globok vzdih, po katerem sem spoznal, da ji grem že na živce. Ta čas sta Viola in doktor Ismail laginila v sobo na drugem koncu hodnika, morda kar naravnost v egiptsko grobnico.

Drugi dan sem prišel točno na sestanek s Violo v zadevi ločitve zakona. Potem sem jo pa zopet oboževal na tihem, ni me pa več mikalo osentiti se z njo.

Na grosupeljski postaji je bilo, ko je skočil na premikajoči se vlak, padel in koleso so mu zdrobila oba nogi pod koleno. Le nujna pomoč zdravstva, ki je bil slučajno na postaji, prevoz v bolnico, in amputacija mu je rešila življenje in ga podaljšala za 21 let.

Vsak udarec usode je sprejel vdano, tiho je trpel in prenašal gorje. Tolažbo je iskal v sebi in v svoji družini. Ko je zgubil ženo in hčerko mu je bil njegov sin Božidar sonce in luč nad dvema grobovoma, katera je obiskovala njegova misel. Če je kdorkoli brez sovraznika, je bil pokojni Jakac. Njegov lep, miren značaj ni poznal nobene ostre besede, vsakogar je spoštoval in vsakomur je pustil mišljenje po lastnem preudarku. Zato pa je bil spoštovan in priljubljen. Če je kdo v njegovi družbi govoril o bližnjem, kar bi vrglo senco na odtodnega, se je naglo in brez besede poslovil.

Nikogar ni obojeval, a želel je vsakogar razumeti in mu biti v nepriliki v pomoč in na uslugo. Nobena nesreča ga ni strila, da bi bil s svojimi žalostnimi tožbami drugim v breme in nobena sreča ga ni povzdignila, da bi jo drugim postavljala na višino. Njegov značaj je bil uravnovešen in vedno enak.

Številka »Jutra«, ki je približila njegov smrtni oglas, opisuje v članku del Novega mesta s sliko njegovega sina Božidarja, kakor bi to bilo namenoma za slovo od moža, ki je največji del svojega življenja preživel v dolenski prestolnici. Rodom Istran se je udeležil v mesto ob Krki, kamor so se tudi iz daljne tujine in naposled iz Ljubljane vračale njegove misli. V Novem mestu sta dva grobova, ki sta mu vedno bila košček svete zemlje.

Stekle so se ure življenja značajnemu možu, kateremu bo ohranjen lep in blag spomin. Preostali mlajši, predvsem gospodu akad. slikarju Božidarju Jakacu naj bodo te spominske vrstice izraz globokega sožalja.

Mara J. Tavčarjeva

Jesen se je začela

Ljubljana, 23. septembra. Priznati moramo, da se letos vreme ravna res po priliki; februarja je bilo mrzlo kakor se spodobi v tem zimskem mesecu in še nekaj mraza nam je bilo navrženo. Pomladni meseci so bili res pomladni: dovolj topli in ne preveč deževni; že dolga leta nismo imeli tako legega maja. Poletno vreme se je začelo junija, tudi po koledarju. Pač pa nekateri niso bili dovolj zadovoljni z julijem, čeprav je bilo le v tem mesecu skoraj dovolj dežja; zdelo se jim je, da je malo prehladen. V resnici julija ni bilo mnogo vročih dni. Toda avgust je bil zato tem lepši in toplejši. Za obdelovalce zemlje je bil mnogo presuh. Suša je avgusta zopet pokvarila, kar je popravilo juljsko deževje.

Astronomska jesen se začneja 23. septembra, meteorologi pa računajo, da se jesen začne že 1. septembra. V resnici koledar malo zastaja za vremenom. Tako vsi vemo, da se zima pri nas začne včasih že novembra, zelo pogosto pa v začetku decembra. Po koledarju bi se morala začeti šele 22. decembra. Tudi jesensko vreme se najbolj pogosto začneja že v začetku septembra. Po malem »marnu je le redko poletno vreme. Že začetek septembra je navadno hladen. Vrste se megle, deževni in precej hladni dnevi. Poletje bi pa moralo trajati po koledarju do 23. septembra, ko stopi sonce v znamenje tehtnice.

Letos se je pa jesen začela po astronomskem in ne po meteorološkem koledarju. Sicer se je zdelo nekajkrat prejšnje tedne, da nastopajo jesenski dnevi z dolgim deževjem, a vreme se je vselej naglo popravilo kakor po prehodnih poletnih nevihtah. Še zadnje poletne dni je bilo solnce radodarno, da smo se čutili bolj poletje kakor jesen.

Včeraj je bil zadnji poletni dan po koledarju, pa tudi vsaj delno po vremenju; dopoldne je bilo še poletje, popoldne se je pa začela jesen. Zračni tlak je naglo popuščal, a ljudje, ki vidijo v megli zanesljiv znak legega vremena, so pričakovali tudi včeraj solnčen dan. Ko se je pa megla razpršila, so se kmalu začeli kupičiti sumljivi kopački oblaki in osaraje je bilo nenavdno zamegljeno. Solnce je začelo pripekati kakor pred nevihto. Za belimi oblaki so se začeli zbirati od juga in zahoda težki stvi, in od časa do časa se je vsul dež, ko je bilo nebo le še delno pooblašeno. Kmalu se je pa pooblašilo vse nebo in začelo je pošteno liti. Dobili smo pravi jesenski dež. V presledkih je deževalo tudi ponoči in davi smo se vzbudili ob parvem jesenskem vremenju; zopet je precej močno deževalo in ni še izgledalo, da se bo vreme zopet tako kmalu izboljšalo. Po koledarju se jesen začneja danes ob 17.17. Jesen je torej prehitela koledar le za en dan.

Sedanji dež bo še mnogo koristil; vsaj travniki bodo ozeleneli in tudi na poljih bo zrastle še nekaj krme za živino, predvsem pšar, repe in korenja.

Obiskovalcem bolnikov

Ljubljana, 23. septembra.

Kdor se je zdravil po bolnišniških velikih mest, ve, da je hišni red glede obiskov tam očitno strožji kakor pa pri nas. Lahko je občudoval uvidenost in discipliniranost tamšnjih obiskovalcev, ki so točno ob določenem času brez ugovora in posebnega zapuštili bolnišniško področje. Žal pa del naših obiskovalcev bolnikov v ljubljanskih bolnišnicah ne razume, da sta hišni red in omejitve obiskov nujno potrebna zaradi bolnikov samih in njih zdravljenja ter da bolnični vrt rabi bolnikom, ni pa javni park. Stari Ljubljanci vedo, da je že od početka obratovanja bolnišnice, torej že 45 let, čas za obiske določen. Obiskovalci bolnikov naj torej v interesu bolnikov in reda v bolnišnici zapustijo njeno področje v določenem času. Morebitni zamudniki pa naj na vljuden poziv bolnišnične uslužbenice zapuste področje zavoda in naj nikar možu, ki opravlja težko in odgovorno službo, ne delajo neprilike z nesmiselnimi opazkami in nezaljubljenimi grožnjami.

Prepričani smo, da bodo obiskovalci pokazali razumevanje ter bodo odlašali posei osebu bolnice in s te mporavno pomagali tudi svojim drugim bolnikom.

Prodaja plemenitih krav

Po nalogu kmetijskega oddelka Visokega komisariata obveščamo vse kmetovalce, da bo v četrtek dopoldne 24. t. m. od 9. do 12. ure, v klanici v Ljubljani, prodaja plemenitih krav po snižanih cenah.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Sreda, 23. septembra: Ljuba, Te-
kla.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Slovo.
Kino Slagon: Glorabub.
Kino Union: Zid Süss.
Slikarska razstava Tina Gorjupa v Ja-
kopičevem paviljonu.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9,
mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr.
Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Iz Hrvatske

— Ureditve delovnega in plačilnega raz-
merja. V hrvatskih »Narodnih Novinah«
je bila objavljena te dni naredba korpo-
racijskega ministrstva o strokovnih zaje-
dnicah delojemalcev in o kolektivnih po-
godbah. Za vsako gospodarsko stroko ter
stroko svobodnih poklicev se sklene skup-
na kolektivna pogodba, v kateri morajo
biti določeni vsi delovni in plačilni pogoji
tako za delavce kakor tudi za nameštence.
Za tiste stroke in svobodne poklice, ki
na stanje delodajalcev se ni strokovnih
zajednic, bodo sklepale kolektivne pogod-
be njihove zbornice.

— Delniška družba za ribogojstvo. Del-
niška družba za ribogojstvo v Zagrebu
im 7.200.000 kun osnovne glavnice. 450.000
kun je bilo vplačanih v gotovini, 6.750.000
kun je pa dobila družba z valorizacijo.

— Sladkorna tovarna v Hrvatski Mitro-
vici. V Hrvatski Mitrovici so razlastili v
korist občine potrebno zemljišče, ki znaša
odškodnina zanj 3.566.612,50 kun. Na njem
zgradi podjetje Sladorane d. d. v Zagre-
mu sladkorno tovarno.

— Manifestacija hrvatsko-nemškega pri-
jateljstva. Na kraju, kjer je stal prej v
Beljini spomenik kralja Petra, je zgradila
zid nemška vojska lep paviljon, ki bo
služil v prvi vrsti propagandnim name-
nom. Na stenah paviljona visi velik zemlje-
vid z označbo bojišč, poleg tega pa lepa
in slike hrvatske in nemške propagan-
de. V paviljonu je tudi radijski aparat z
zvočnikom. Nemška vojska je izročila pa-
viljon mestu Beljini. Izročitev je bila
zdržena s svečanostjo, na kateri se je
manifestiralo nemško-hrvatsko prijatelj-
stvo.

— Nova palača v Banjaluki. V Banja-
luki so dogradili te dni palačo trgovske
industrijske zbornice. Graditi so začeli pred
dvema letoma. Palača stoji sredi mesta in
v njej bo sedež zbornice za vso državo, po-
tem ko se preselijo v Banjaluko ministri-
stva. Palača predstavlja vrednost okrog
52 milijonov kun.

— Novo priznanje hrvatskim letalcem.
»Hamburger Fremdenblatt« priobčuje po-
ročilo o poedinih dobrovoljskih odredih na
zapadnem bojišču. O Hrvatih pravi: Pa
tudi dobrovoljci najmlajšega naroda, ki
se je potem, ko je prestal težko krizo, pri-
družil narodom, odločenim za novi red,
namreč pripadniki Hrvatske legije, se zo-
lo hrbato bore na Vzhodu. Vojni poročal-
evalec za letalstvo Eugen Press pa piše:
Se preden smo se seznanili s hrvatskimi
lovskimi odredi, se je povsod kazalo letal-
sko znanje te edince. Nekaj vodilni nem-
ški lovec je pa dejal nekoč o hrvatskih
letalcih: Letajo kakor vrage, napadajo ka-
kor satani, a streljajo kakor Bebečubi. Te
drastične primere nismo mogli pozabiti, ko
smo prvič posestili borbene edince Hrvat-
skih lovskih odredov.

TIHA VODA

Je naslov prvega romana, ki bo izšel
v novi knjižni zbirki »Dobra knjiga«.
Napisala ga je MIRA PUČOVA, av-
torica romana »Obraz v zrcalu«, ki
je pred dvema letoma sбудil splošno
pozornost v čitateljski publiki in žel
toplo priznanje.

Roman bo obsegal nad 250 strani in bo
tiskan na dobrem, trpečnem papirju. Veljal
bo za naročnike »Dobre knjige« le 9 lir
za brošurani in 20 lir za vezani izvod, za
naročnike našega lista pa celo samo 8,
odnosno 18 lir.

Prijavite se upravi naših listov v Narodni
tiskarni kot odjemalce »Dobre knjige«!

ŠAH

Aljehin je zopet premagal Keresa

V četrtem kolu se je osredotočilo za-
namanje na spopad obeh najresnejših kandi-
datov za zmago v šahovskem turnirju v
Monakovem, svetovnega prvaka dr. Aljehi-
na in Keresa. Keres je že na zadnjem tur-
nirju v Solnogradu utrpel dva poraza v igri
z Aljehinom. Sedaj se mu je ponudila pri-
lika, da se revanšira in pokaza, da bi bil
kot predstavnik mlade generacije res vo-
den biti naslednik Aljehina na prestolu
svetovnega šahovskega prvaka.

Keres pa je nudil Aljehinu tudi slab od-
por. Ko je Aljehin dobil dve figuri, je bila
njegova usoda že odločena. Keres se je po
33. potezi vdal. Irwinovo se drži nemški
mojster Rollstab, ki je v tretjem kolu spravi-
l v kritičen položaj tudi dr. Aljehina.
Rollstab je v četrtem kolu igral z Napo-
litanom in zmagal. Junge je premagal češko-
ga prvaka Poltysa, partija med Barco in
Rohatkom pa je ostala neodločena. Vse
ostale igre so bile preklicane.

Stanje po četrtem kolu je bilo naslednje:
dr. Aljehin in Rollstab 3, Bogoljubov 2½
(1), Keres 2½, Poltys in Junge 2, Napolita-
no, Rohatček in Stoltz 1½, Rabar 1 (1),
Richter ½ (2), Barca ½.

V kvalifikacijem turnirju vodi po četr-
tem kolu Danielsson s 3½ točke, sledi mu
Seilly s 3, Müller in Norcia s 2½, Šubarič
ima 2 točke.

VEDNO DOBRO

— Spati ne morete? Zakaj pa ničesar ne
ukrenete proti nespečnosti?

— Kdo pravi, da ničesar ne ukrenem?

Saj popijem vsake četrte ure čašo vina.

— Pa vam nič ne koristi?

— Včasih mi, včasih pa ne. Pa tudi če
mi ne koristi, se ne jem, da sem buden.

Zakon s filmsko zvezdo

Ce vam povem, kako sem se oženil z
Violo La Marr mi ne boste verjeli. Dve
leti sem jo oboževal — na tihem. — Ali
ste žalostni? — sem ji dejal nekega dne
ognjevit. — Oh Viola, zaupajte svojo tu-
go možu, ki bi bil pripravljen vam na
ljubo smeti solnce z neba.

— Zakaj pa ne, — je odgovorila film-
ska zvezda. — Pravkar sem se ločila od
svojega petega moža. Zelo trpim.

— Kaj ste ga tako vroče ljubili? —
sem vprašal.

— Kaj še, — je odgovorila. — Ločila
sem se od petega moža, toda pripravil je
naga sem imela ta čas že šestega. Morala
bi se poročiti čez eno uro. Zedaj pa po-
mislite, prosim vas, telefoniral mi je, da
je v Bostonu in da se vrne šele jutri zju-
traj.

Videl sem, kako se vse vrti okrog me-
ne. Da ni morda sreča vrtljak?

— Oh, Viola, — sem dejal, — poročite
se z menoj! Omožite se samo za danes!
Bostonski brzojavki prispe jutri dopoldne
ob 10, a tedaj bosta že svobodni in lahko
se boste znova poročili. Poročiva se ta-
koj pri pastoru na vogalu. Jutri ob 9.15
se ločiva in vaš ženin vam ne bo mogel
ničesar očitati. Oh, Viola, uslišite me!

— Razmišljam, — je odgovorila resno.
— Šenaka je alabotno bitje, ki trpi v živ-
ljenju, če se ne nasloni na moškega...
vendar pa ne vem, kaj naj mislim o vas...
Kako naj se poročiva kar tako na hitro
roko, ko sva se pa komaj seznanila?

— Res je, — sem pritrdil. — Posediva
nekaj minut tu v kavarni. Manj površno</

Ljubljana si lajša skrbi za drva

Visoki Komisar je izdal potrebne odredbe in predpise

Ljubljana, 23. septembra
Se pred nekaj meseci so bili Ljubljančani v največjih skrbih, kje in kako bodo dobili drva za zimo. Tudi v ta težki problem glavne mesta pokrajine je s svojo skrbno roko posegel Eksc. Visoki Komisar ter izdal potrebne odredbe in predpise za preskrbo z najnujnejšimi drvinami in sploh kurivom. Gozdna milica je pri svojem delu šla Ljubljanji tako na roko, da je za potrebe ljubljanske prebivalstva določila vsa drva, kar bi jih iz naše pokrajine ne bi potrebovala vojaške oblasti.

Po odredbah Visokega komisarata je tudi mestna občina ljubljanska poslala v gozdove posebne komisije za določitev, koliko in kakšen les je za potrebe prebivalstva treba posekati na raznih zemljiščih. Te komisije so doslej že pregledale parcele na Rožniku in na Golovcu, da so pregledani gozlovi 260 gozdnih gospodarjev, za posek so pa komisije določile nad 3.000 prostornih metrov. V svojih gozdovih bo tretjino te množice posekala mestna občina na Rožniku, druga drva so pa razdeljena na prejemljive posestnike tako, da na posestnika posestnika odpade povprečno po 8 kub. metrov drv.

Za sečnjo določeni čas se je moral kar najbolj skrajšati predvsem zato, da bodo drva do zime že dosti suha in takoj dobra za kurjavo. Navzlic kopanju krompirja, sušenju otave in spravljanju drugih poljskih pridelkov so se pa gospodarji naglo lotili tudi sekanja drv. Skladišča mestnega preskrbovalnega urada na mestni pristanišču, prav tako pa tudi razni trgovci že vsak dan prevzemajo drva. Lahko upamo, da bodo do 20. oktobra že vsa ta drva na skladiščih.

Ker pa nekateri posestniki nimajo niti potrebnih delavcev, niti prevoznih sredstev, je mestni preskrbovalni urad v lastni režiji organiziral to delo. Skupina delavcev je te dni začela sekati drva, vozniki mestne pristave jih pa že vozijo na razna skladišča.

Spet vabimo vse one gozdne posestnike, ki ne bi sami mogli drv dobaviti ob določenem roku, naj se zglasijo v preskrbovalnem uradu s prošnjo, naj preskrbovalni urad sam poseka in spravi drva.

Zadnje telne so se Ljubljančani prepirali, da tudi z Dolenskega in z drugih strani pokrajine prihaja vedno več drv v mesto, vendar je pa potreba še vedno velika. Večji dovoz drv iz pokrajine v Ljubljano pa bi radi izkoristili nekateri ljubljanski lastniki gozdov, ter zato prosijo za znižanje jim za posek določene množine drv. Ker pa množine drv, ki jih je komisija sedaj odredila za posek, nikakor niso tako velike, da bi ogrozile okoliške gozdove ali gospodarske potrebe njih lastnikov, zato pa tudi ne bi moglo upoštevati nobene prošnje za znižanje za posek določene količine drv. Prav vsi moramo na ta ali oni način prenašati izredne razmere in vsi jih tudi moramo skušati s svojimi doprinosi vsaj omiliti in olajšati. Posestniki gozdov nikakor niso izjema, da nam ne bi pomagali v stiski za drva.

Najnujnejša preskrba ljubljanskega prebivalstva z drvinami zagotovljena ter se zato ni treba bati, da bi pozimi ne imeli s čim kuhati. Zato pa opominjamo vse one, kar brez dovoljenja podajajo v tuje gozdove, naj popolnoma prenehajo s pustostanjem gozdov, ker naši gozdovi niso samo vir blagostanja, temveč tudi vir zdravja in lepote mesta Ljubljane.

DNEVNE VESTI

— Ob 100 letnici N. Paganinija. V Lucii so počastili ime in delo znamenitega glasbenika Nikolaja Paganinija ob 100 letnici njegove smrti. Živel je v Lucii in sicer na dvorcu kneževke Elizabe Bonaparte Bacciochi, pozneje pa v skromnem stanovanju pri baziliki sv. Fredijana. Na pročelju hiše, kjer je stanoval, je bila vzidana na pobudo občine v Lucii ter tamonje Kr. Akademije znanosti, umetnosti in književnosti spominska plošča, ki je bila te dni slovesno okrita. Pisatelj Evgen Lazareski je prispeval napis na spominski plošči. Po končani slovesnosti odkritja je bil na sedežu akademije slavnosten zbor učencev, umetnikov, glasbenikov in kulturnih delavcev iz vseh delov Italije, na katerem je maestro Adolf Betti očrtal življenje, delo ter umetniške težnje znamenitega glasbenika Nikolaja Paganinija. Svečanosti so prisostvovali tudi kardinal Pellgrinetti, prefekt Marotta in drugi številni predstavniki.

— Preskrba velemest z ribami. Glavni komisar za ribištvo je poročal predsedstvu ministrskega sveta, da je bilo v času od 13. do 19. septembra dobavljenih za Rim 1341,38 m. stotov raznih rib, za Milano 1006,09, za Torino 201,71, za Bologno 265,97, za Firence pa 165,11 m. stotov rib.

— B. Gigli poje na proslavi A. Boncija. V Ceseni je bila te dni počastitev Aleksandra Boncija, ki so mu ob tej priliki odkrili v vestibulu tamošnjega gledališča doprsen kip iz mramorja, delo kiparja Marija Morigija. V okviru proslavne počastitve je bila tudi slavnostna predstava Giordanove opere »Andrej Chenier«, v kateri je nastopil v glavni vlogi slavni tenor Benjamin Gigli, ki je hotel s svojim sodelovanjem povzdigniti hvalačnost Cesene svojemu znamenitemu umetniškemu tvorcu.

— Razvedrila potovanja vojnih ranjenec. Na pobudo raznih Dopolavorovih organizacij v Milanu so bila omogočena vojnem ranjenecem razvedrila potovanja. Prva skupina 50 vojnih ranjencev si je ogledala Como, Bellagio in Canzo. V Bellagiu so se sestali italijanski vojni ranjenci z nemškimi ranjenci. Druga skupina vojnih ranjencev milanskega središča je naprvala izlet na Lago Maggiore, po katerem so se vozili s čolni, ki so jim jim dali na razpolago domačini. Tretja skupina pa je potovala v Desio, kjer je prisostvovala manifestaciji na čast vojnim ranjenecem, ki se zdravijo v tamošnji vojaški bolnišnici.

— Zlata zvezda za šolske zasluge je bila podeljena v smislu odloka ministra za ljudsko vzgojo milanskega univ. rektorju prof. Umberto Pestalozzi ter prof. Karlu Isnardu Azimontiju, ravnatelju Kr. politehnike v Milanu. Z istim odlikovanjem sta bila počaščena vseučiliška prof. v Milanu Josip Boni ter Alojzij Zoja.

— Razstava keramične umetnosti je bila otvorjena v Faenzi v zvezi s četrtim nacionalnim keramičnim kongresom. K otvoritvi so prišli odlični keramiki iz vseh italijanskih pokrajin. Ducejeva nagrada v znesku 10.000 lir je bila podeljena za najboljšo izdelke keramične umetnosti ter obrti neki napoljski prodajalnici keramičnih izdelkov.

— Pol milijona je zadel ob priliki zvebanja prve serije nagrad zakladnih bonov, ki zapadejo 1. 1951, trgovec Vid de Feo iz občine S. Stefano del Sole pri Avvennu v napoljski okolici.

— Delovne pogodbe za delavstvo v tvornicah vate. Na sedežu Zveznega tajništva v Rimu so se pričela pogajanja za ureditev pogodbenega razmerja kvalificiranega delavstva v obratih ter tovarnah, kjer proizvajajo vato in druge izdelke za krojaške in šiviljske potrebe.

— Zaključek nabožne razstave v Veneziji. V nedeljo je bila zaključena v Veneziji nabožna razstava, ki sta jo organizirala Dopolavoro ter odbor za ljudsko umetnost in ki je bila otvorjena dne 19. julija. Razstavo si je ogledalo v tem času 37.482 oseb. Poseben paviljon je bil namenjen protiboljševski razstavi.

— Pastirsko pismo bolognskega nadškofa. Ob godu bolognskega patrona sv. Petronija je izdal bolognski nadškof kardinal Nasalli Rocca na naslov duhovščine ter vernikov bolognske nadškofije posebno pastirsko pismo, v katerem pravi: »Sovraž-

nik človečnosti je satan, ki je sprožil ta konflikt s pomočjo svojih zaveznikov v vrstah nevere, ateizma, protikršćanstva ter kulta zlata in dobročutja. Se enkrat bo premagan in na zemljo se bosta vrnila mir in pravica.« Pastirsko pismo se zaključuje z očetovskim pozdravom: »našim dragim vojakom, ranjenecem, bolnim, ujetim in junaško se borečim.«

— Smrten padec z žične železnice v gl. bino 40 metrov. 18 letni Ernest Della Libera iz kraja Nove pri Vittoriju se je vračal s hriba Visentinu po žični železnici. Neodoma se je pretrgala jeklena žica, nesrečni Della Libera je strmoglavil z višine 40 metrov in priletel na neko skalo, kjer je obledel z razbito glavo.

— Vatikanski drž. tajnik prisostvuje napojnemu čudežu. Na tretji dan utekočnitvenja krvi sv. Januarja, napoljskega patrona, je daroval drž. tajnik kardinal Maglione v zakladni kapeli napoljske stolnice, kjer je bila izpostavljena posoda s krvjo sv. Januarja, pontifikalno mašo. Potem, ko je podelil zbranim vernikom apostolski blagoslov, je prisostvoval utekočnitvenju svetnikov krvi, ki je sledila tudi tretji dan po desetminutni molitvi.

— Delavske kuhinje tudi v marmornih in kamni industriji. Kakor poročajo iz Rima so bili te dni sklenjeni dogovori s federacijo industrijcev, lastnikov marmornih in kamni ter sorodnih industrijskih obratov. Dogovori se nanašajo na delavske kuhinje, ki bodo v smislu dogovorov ustanovljene tudi v navedenih obratih. Pokrajinske delavske zveze so bile povabljene, da sodelujejo pri tej zasnovi s koristnimi izpodbudami ter da sporočijo centrali vse potrebne pobude, ki naj pospešijo uresničenje omenjenega načrta.

— Pričetek jesenske operne sezone v Veneziji. Dne 11. oktobra bo v venezijanskem gledališču Fenice otvoritvena predstava nove operne sezone. Uporizorili bodo Puccinijevo opero »Turandot«. Sledile bodo »Madonna Imperia«, ki jo je uglasbil Franco Alfano, Mascagnijeva »Cavalleria rusticana« in v okviru proslave Rossinijeve 150 letnice tudi »Seviljski brivci«.

— Za padle pri Porti Pia. Rimski guverner je položil 20. t. m. lovorjev venec na spominsko ploščo, ki spominja na one italijanske vojske, ki so junaško padli 20. septembra 1870 v Rimu pri takozvanih vratih Porta Pia.

— Hrvatska mladina v Italiji. V nedeljo je odpotovalo v Milano številno zastopstvo hrvatske ustaške mladine, ki bo na povabilo G. I. L.-a sodelovalo pri tamošnjih mednarodnih tekmah. V Hrvatsko pa so se vrnilo one skupine ustaške mladine, ki so preživele dva meseca kot gostje G. I. L.-a. Mesec dni so bili na posebnem tečaju v Rimu, naslednji mesec pa na potovanju po vsej Italiji.

— Na tisoče italijanskih delavcev je v zaledju vzhodnega bojišča. Ti delavci, ki so nedavno odpotovali na vzhodno bojišče, so kvalificirani delavci iz vseh delov Italije. Zaposleni so v prejšnjih sovjetskih tovarnah, kjer vzpostavljajo stroje in preurejajo obratovanje.

— Izžrebane nagrade. V seriji 65a zakladnih bonov, ki zapadejo 15. aprila 1951, so bile izžrebane sledeče štev.: Dve nagradi po 100.000 lir za bona 704.963 in 893.957. Štiri nagrade po 50.000 Lir za bona 481.342, 839.664, 1.474.021 ter 1.701.437. Nagrade po 10.000 lir prejmejo imetniki sledečih štev.: 8.640, 187.165, 330.827, 403.779, 714.780, 1.047.190, 1.149.818, 1.238.313, 1.380.876, 1.592.898, 1.773.224, 1.934.004, 1.939.054, 66.461, 260.385.

— Umrl je znameniti italijanski matematik. V svoji vili je umrl v San Casciano pri Firenzi prof. Edgar Ciani, znameniti matematik, ki je predaval na vseučilišču v Firenzi. Doživel je lepo starost 78 let. Pokojni prof. Ciani je izdal celo vrsto pomembnih del s področja matematične vede.

— Iz materinega naročja v smrt pod trmavaj. Pretresljiva nesreča se je primirala v Sestu San Giovanni v Milanu. Na zadnji tramvajski ploščadi je stala Palmira Barachini. V naročju je imela dveletno hčerko, v levici pa je držala kovčeg. Bila je na tem, da izstopi, ko se je ob nenadnem sunku tramvajskega vozila nagmala k izhodu. Izgubila je ravnotežje in omahnila s tramvaj na cesto. Hčerka,

LJUBLJANSKI
KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 18. in
19.15, ob nedeljah in praznikih ob
10.30 14.30 16.30 in 18.30

KINO MATICA TELEF. 22-41

Luisa Ferida in Gino Cervi
v močni ljubavni drami iz zdravniškega življenja
Slovo
Fim kreposti in odpovedi

KINO UNION TELEF. 22-21

Obramba osamljene oaze v Afriki je
v vseh podrobnostih prikazana v filmu
Giarabub
V glavnih vlogah: Doris Duranti,
Carlo Ninchi, Mario Ferrari in drugi

KINO SLOGA TELEF. 27-30

Priskrbite si vstupnice že v pred-
prodaji!
Svojevratno, nadvse zanimivo in
avanturistično je filmsko veeledo
ki je polnilo kinodvorane vse Evrope.
Zid Süs
Glavni igralci: Ferdinand Marian,
Henrik George, Werner Krauss in
Kristina Svederbaum.
Režija: Veit Harlan

ki jo je držala v naročju, je priletela iz materinega naročja pod tramvaj. Nesrečni otrok je obledel na tramvajski progi popolnoma zmrcvarjen. Mati ima smrtno nevarne poškodbe. Prepeljal so jo v bolnišnico.

— Ustanovitev trgovin za prodajo tipiziranih izdelkov. Iz Rima poročajo: Pristojni organi so že pričeli s proučevanjem vprašanja ustanovitve trgovin, ki naj bi bile prilagojene sklepom medministrskega vzporednega odbora in ki naj bi bile urejene tako, da bi lahko prodajale v nadrobni prodaji samo predpisane vrste (tip) predmetov ter izdelkov, odobrenih po korporacijskem ministru. Med temi izdelki je omeniti predvsem oblačilne ter opreme. Navedene trgovine pridejo zaenkrat v poštev le na področju stare Italije.

— Princiska Zvezdana je ena najbolj priljubljenih slikanic za deco od petega do desetega leta. Knjižarna Tiskovne zadruge v Ljubljani je obnovila slovensko izdajo te knjižice v prav priklupni obliki. Slike so jasne in učinkovite, prav primerne tudi za slikanje z barvniki ali z vodenimi barvicami. Slikanica bo zato izpolnila dvojno nalogo. V klasični slovenski sestavitvi tekst bo zaradi napete vsebine zaposlil naše malčke v dragocnem užitku, spretnega slikarja pa bo knjižica še posebej zadovoljila, ker bo mogel na njej prekusiti svoje umetniško nagajenje. Pripravi smo, da bo Princiska Zvezdana v prenovljeni pridobi staršem in otrokom prav dobrodošla. Knjižarna Tiskovne zadruge v Šeleburgovi ulici razstavlja pri tej priliki krasno barvene slike iz »Princiske Zvezdane«, ki lahko služijo za vzor odraslim in mladim, da dvignejo vrednost in veselje na ljubki slikanici.

— Nesreče. Včeraj je bilo v ljubljansko bolnico sprejetih naslednjih 5 ponesrečenec iz Ljubljane. Milka Židan, 31letna postrežnica, si je pri padcu v kopalnici zvilila nogo v gležnju. — Angela Škraba, 25letna žena posestnika, se je z vilami zbodla v dlan leveice. — Ludvik Wohlm, 40letni uradnik, se je usekal v kazalec leveice. — Rudolf Kos, 19letni sin prevoznika, je ranjen na glavi; udarila ga je veriga. — Ivana Strle, 17letna pletilja, se je usekala v levo nogo.

IZ LJUBLJANE

—lj Drago Marijo Šijanec je eden naših najvidnejših, najpomembnejših in tudi najbolj rutiniranih orkestralnih dirigentov. Že več let deluje v naši sredini in pod njegovim vodstvom se je vršilo že lepo število simfoničnih koncertov, ki so se odlikovali po prvovrstni izvedbi in po izredno spretno sestavljenem koncertnem sporedu. Precej zaslug si je pridobil dirigent Šijanec tudi za našo izvirno simfonično glasbo, katero propagira z vso ljubeznijo in vztrajnostjo. V novi sezoni bo nastopil prvi kot dirigent simfoničnega orkestra ni proslavi skladatelja Rossinija, ob priliki 150letnice skladateljevega rojstva. Izvajal bo izključno le Rossinijeve dela. Koncert bo v petek, dne 25. t. m. ob pol 7. uri zvečer v opernem gledališču. Predprodaja pri dnevni blagajni v operi.

—lj Italijanski kulturni institut vabi svoje člane, da dvignejo v pisarni Instituta bone, na podlagi katerih dobijo potem pri dnevni blagajni v operi sedež za petkov simfonični koncert v proslavo skladatelja Rossinija.

—lj Ulice na Mirju se podaljšujejo do Kolesarje. Se v prejšnjem desetletju je bilo Mirje ločena četrt, brez neposrednih zvez s sosednimi naselji. Temnejše je bilo splošno je s Krakovim. Zdaj se je razširilo že do Tržaške ceste in do Gradaščice tudi na zahodni strani. Še nedavno je bila zahodna meja Mirja Langusova ulica, medtem se zdaj ulice podaljšujejo že do Gline pri Viču in vedno bolj gosto prepletajo nekakj močvirne travnike, kjer so se bobotile vrbe in lapuh. Langusova ulica sega že skoraj do Kolesarjskega kopališča, le v spodnjem koncu jo bo treba urediti. Tako bodo v bližnji prihodnosti uredili tudi druge, vzporedne ulice, ki še niso končno urejene v južnem koncu. Zdaj segajo tudi hiše skoraj povsod do bližnje Gradaščice. Vozni promet pa doslej vendar še ni zahteval, da bi razširili in podaljšali vse ulice ob Gradaščici.

—lj Novo kisle zelje na šivilskem trgu. Kislo zelje letošnjega izdelka je sicer že nekaj časa naprodaj, vendar ga je zdaj že toliko, da ga lahko kupi sleherni, ne da bi se bilo treba gnesti pri prodajalkah. Razumljivo oje, da gre zelje dobro v denar, čeprav zdaj še nima tistega okusa kakor pozimi. Danes je bil trg v primeri s slabim vremenom še precej dobro založen z zelenjavo. Gospodinjje so prišle povsod kmalu na vrsto. Precej je bilo zeljnatih glav, ki jih zdaj ljudje skoraj najraje kupujejo. — Branjevalci so še vedno zelo dobro zalagali s sladko papriko, pa trgovci s sadjem in povrtnino na debelo so izredno dobro za-

loženi z njo. Zdi se, da je paprike od dne do dne več. Mnogo je pa tudi grozdja. Danes so kupovalci zelo posegali po lepi čebuli, ki jo je prodajal neki prodajalec ob skofiji po L 2 kg. Domači sadni trg je bil danes slabše založen s sadjem, a tudi kupčija ni bila posebno živahna. V splošnem je bilo danes mnogo manj prometa kakor prejšnje dni.

—lj Ureditev cestnega križišča pri šentjakobskem mostu. Lani jeseni so začeli podirati ogalno pritično pošto poslopje na nekdanjem Virantovem vrtu pri šentjakobskem mostu. To je bilo potrebno za razširitev zelo ozke ceste pri mostu, zlasti še, ker je bilo Gradnovo nabrežje namenjeno za del tranzitne ceste namestu smeri po Karlovski cesti. Cesta bo tam dovolj razširjena in v ta namen bo nekoliko zmanjšan vrt. Upanje je, da bodo ceste uredili vsaj pred zimo.

—lj Davi precej toplo. V ozračju prevladuje jug, zato je ostalo precej toplo še davi, čeprav je včeraj popoldne in ponoči močno deževalo. Minimalna temperatura je davi znašala 15° ter je bila za 3° višja od včerajšnje. Maksimalna temperatura je bila včeraj tudi še precej visoka, 23,4°. Zračni tlak je precej nizek 769,5 mm, a je začel davi malo naraščati. Kljub temu pa še ne moremo pričakovati izboljšanja vremena.

—lj Načrt letošnje koncertne sezone, ki jo prireja Glasbena Matica, predvideva več intimnih koncertov, ki se bodo vršili v mali filharmonični dvorani. Prvi intimni koncert bo v ponedeljek, dne 28. t. m. ob pol 7. uri zvečer. Spored bodeta izvajala na dveh klavirjih pianistki Marta Bizjak-Valjalo in Silva Hrašovec. Na sporedu so dela naslednjih skladateljev: Longo, Grieg, Reinberger, Tóme in Rahmaninov. Na koncert že danes opozarjamo. Predprodaja vstupnic se že vrši v Knjižarni Glasbene Matice.

—lj Delna preselitev okrajnega glavarstva v Ljubljani. Javno se razglša, da se je del uradov okrajnega glavarstva v Ljubljani preselili iz Hrenove ulice št. 11 v Beethovno ulico št. 7, in sicer:

Komisar okrajnega glavarstva s predsedstveno pisarno, pravni referent, kmetijski referent z okrajnim prehranjevalnim uradom, ter glavna pisarna.

V Hrenovi ulici št. 11 so se preselili: Tehnični razdelek iz Beethovne ulice št. 7, gozdarski in šolski referat iz Hrenove ulice št. 17.

V Hrenovi ulici št. 11 ostanejo tedaj do nadaljnjega referati: gospodarski, šolski, veterinarski in zdravstveni referat, ter tehnični razdelek.

—lj Ravnateljstvo IV. moške realne gimnazije v Ljubljani obvešča starše onih učencev, ki so se javili k sprejemnemu izpitu na tem zavodu, da se bo sprejemni izpit vršil dne 28. in 29. septembra in ne 25. in 26., kakor je bilo javljeno prej. Začetek izpizov je ob 8. uri popoldne in ob 15. uri popoldne. Učenci naj prinesejo s seboj pisalno pripravo in dve poli črtanega papirja.

GROZNJA

Fant odkriva dekletu srce. — Dušica moja, ti si osmo čudo sveta.
— Že prav. Toda gorje ti, če zasačim prvih sedem tvojih čudes!

MALI OGLASI

POHISTVO

po naročilu in vse vrste stolov izdelujem. Politiram oprave in izvršujem vsa popravila najceneje. — Josip Zornan, Ljubljana, Breg 14.

Prošnje za tritiklje

za dovoljino, kakor tudi prevode v italijanski, ne okerbuje pisarna Volčić, Knafliceva (prej Dvorkova) 13, tel. 36-96, 8966-37.

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

OGLAS V

»SL. NARODU«
POMENI USPEH

Naše gledališče

DRAMA

Razpis abonmaja za sezono 1942/1943. Uprava Narodnega gledališča je podaljšala prijavljanje abonentov do vsakega nedelje 27. t. m. Opozarjamo na zanimivi spored Opere in Drame in na velike ugodnosti, ki jih nudi abonma. Predstave na stalne dni, plačevanje v mesečnih obrokih, stalni sedež itd. Prijave sprejemajo v veži dramskega gledališča vsak dan od 9 do 12. in od 16. do 17 ure. Istotam so na razpolago prospekti z natančnimi informacijami. Občinstvo opozarjamo, naj se čimprej prijavi, ker ima ugodnost večje izbire dobrih mest.

OPERA

Sreda, 23. septembra ob 17: Baletni večer. Izven. Znižane cene od 18 lir navzdol.

Petek, 25. septembra ob 18.30: Rossinijev festival. Izven. Cene od 24 lir navzdol. Sobota, 26. septembra, ob 17: Seviljski brivci. Izven. Cene od 24 lir navzdol.

Baletni večer. Spored obsega tri dele: Chopinova Dohnanyjev balet v treh dejanjih »Pierettni pajčolan« in Borodinove »Pokovske ples«. Sodeluje ves balet s solisti: Bravničarjeva, Japijevo, Remskarjevo, Golovinom, Kurbasom k. g. in Dragom Pogacarjem Koreograf: inž. P. Golovin. Načrti za kostume v »Pierettni« pa: Čolanec: Jela Vilfanova. Dirigent: D. Zebre.

Letošnja uprizoritev Rossinijeve opere »Seviljski brivci« bo v soboto 26. t. m. Izvajali jo bodo pod muzikalnim vodstvom dirigenta D. Zebreta in v režiji C. Debeveca. Letošnja zasedba je sledeča: Almaviva — Lipušček (prvič), Bartolo — Zupan, Rozina — Ivančičeva, Basilio — Betetto, Marcelina — B. Stritarjeva, Figaro — Janko, Fiorello — Dolničar.

Radio Ljubljana

CETRTEK, 24. SEPTEMBRA 1942-XX.

7.30: Lahka glasba. 8: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenski. 12.45: Koncert baritonista Borisa Popova. 13: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 13.15: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski. 13.17: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec. — Simfonična glasba. 14: Poročila v italijanski. 14.15: Novi orkester vodi dirigent Fragna. 14.45: Poročila v slovenski. 17.15: Koncert Tria Emona. 17.35: Koncert violoniste Jelke Stančičeve (pri klavirju Marta Bizjak-Valjalo). 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Pisana glasba. 20: Napoved časa. — Poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski. 20.30: Vojaške pesmi. 20.45: Prireditve družbe ETAR: Simon Bocanegra — spisal F. M. Plave, Lirica, uglasbil G. Verdi. — V odmorih: pribl. 21.10 — predavanje v slovenski, pribl. 22.20 — zanimivosti v slovenski. 22.45: Poročila v italijanski.

Inserirajte v »Sl. Narodu«!

Sai
quando si
chiude la
Lotteria?
Ali veš kdaj se
zaključí loterija?

Fra pochi giorni e cioè domenica 27 a mezzanotte si chiude la vendita dei biglietti della Lotteria di Merano. Sei ancora in tempo a iscriverlo il tuo nome fra i concorrenti alla prossima distribuzione di milioni. Ma fallo oggi stesso perchè fra pochi giorni sarà troppo tardi!

V nekaj dneh, t. j. v nedeljo 27. opolnoči, se zaključí prodaja srečk Loterije di Merano. Se imaš čas, da vpišeš svoje ime med tekmovalce za bližnje razdeljevanje milijonov. Stori to še danes, kajti v nekaj dneh bo prekasno!

Loteria di Merano daruje milione do 27. sept. opolnoči, neprekinjeno zaključek prodaje srečk!

„Človek ne živi samo od kruha“

Malo pouka o prehrani — Tudi voda in rudninske snovi neobhodno potrebne v prehrani

Ljubljana, 22. septembra

Če se hočemo seznaniti z osnovnimi pojmi o prehrani, moramo tudi kaj vedeti o snoveh, ki jih sicer ne pristoje med hranila, a so prav tako potrebna — da ne rečemo celo neobhodno potrebna — v prehrani. Ko govorimo o živilih samih na sebi, se oziramo navadno na tkiv. Hranilne snovi, na beljakovine, toleže in ogljikove vodane, ko pa pomeni hrana širši pojem, je treba med hranilne snovi uvrstiti tudi vodo, rudnine in vitamine. O vlogi teh dopolnil hranilnih snovi veno tudi že mnogo, vendar še ne vsega. Zanesljivo je pa ugotovljeno vsaj, da bi hrana brez njih ne ustrezala potrebam organizma ter da bi človek ne ostal dober zdrav brez njih. V tem pogledu lahko uporabimo svetopisemski rek, da človek ne živi samo od kruha, ali rečemo, da kruh sam na sebi brez nekaterih snovi, ki z njimi navadno ne računamo v prehrani, ni dovolj za življenje.

Navrženo nam je...

Na srečo so snovi, ki so potrebne razen »navadnih« hranilnih snovi, že neločljivo zvezane z živili, vsaj nekatere. Vode vsebujejo več ali manj vsa živila. Vendar organizem mora včasih še kriti primanjkljaj vode posebej: žejni smo in pijemo. Voda ne pristoje med hranilne snovi, ker ne hrani organizma v ožjem pomenu besede: ne nudi mu gradiva za rast in ne daje toplote, saj ne izgori v telesu kakor n. pr. ogljikovi hidrati ali druge hranilne snovi. Toda brez vode bi hranilne snovi ne bile — hranilne, ne morele bi prehajati v organizem, ker bi ne bile raztopljene. Če zaradi tega je voda neobhodno potrebna. Vloga vode je pa še mnogo večja v prehranjevalnem procesu v organizmu, ker z njeno pomočjo hranila krožijo. Razen tega je voda potrebna za »izplakovanje« — izloča ostanke, prebavljene hrane. Posebno pomembna vloga vode v telesu je, da voda uravnava telesno toploto. Ko se telesna toplota začne preveč zviševati, organizem začne izločevati vodo — znoj. Žeja nas opozarja, da organizem potrebuje vodo in ko se napijemo, se ohladimo. Vodo izločamo tudi pri izdihavanju. Organizem mora vsebovati velike količine vode. Kemična analiza nam pokaže, da voda prevladuje med drugimi snovmi. To nam postane razumljivejše, ko zvedo, da je voda nujno potrebna v slaherni živi stanici in da mora napajati beljakovino. Če bi se beljakovina preveč osušila, to se pravi, ko bi ne bila več dovolj nabrekli, napojena z vodo, bi se spremeni v trdno krhko sestavino. Čeprav voda ni hranilo, vendar človek lažje deli časa prenese pomanjkanje hrane kakor vode. Zaradi žeje človek umre prej kakor zaradi lakote. Izkazalo se je, da človek živi brez hrane tudi do 100 dni — to pa seveda ni pravilo — a brez vode ne more živeti niti teden dni. Zdravniki zatirajo, da je smrt zaradi žeje najhujša.

Tudi rudnine potrebne

Da so potrebne v prehrani tudi rudnine, ni treba dokazovati. Ne moremo pa pisati tako natančno njih vloge v organizmu kakor n. pr. vode. Vsi vemo, da je sol neobhodno potrebna. Vseh živil ni treba soliti, a mnogih jedi bi skoraj ne mogli jesti nesolanih. Že v tem se kaže, da organizem zahteva sol. Zakaj je pa sol potrebna organizmu? Ugotovljeno je, da so za tvorbo kosti neobhodno potrebne rudninske snovi, in sicer razen kalcijevih in fosfornih soli še magnezij, fluor in klor. Vloga rudninskih snovi v organizmu je pa zelo zamotana in njih delovanje še ni povsem pojasnjeno. Znano je, da sta za sestavo beljakovin v staničevju ter živčevju potrebna fosfor in žveplo. Vemo, da so za izdelovanje žlečene kisline potrebni natrijevi in klorovi joni. Rdeča krvna telesa dobe hemoglobin, če vsebuje organizem primerno količino železa in bakra. Živci bi ne delovali pravilno, če bi organizmu primanjkovalo cinka. Za tvoritev mleka in neoviran razvoj plodnosti je potreben mangan. Že iz teh dognanj o vlogi rudnin v organizmu smemo sklepati, da so najbrž potrebne še za druge namene. Njih vloga pa, kakor rečeno, še ni povsem raziskana. Povsem zanesljivo je, da bi vse to, kar imenujemo rast in preobnove organizma, ne bilo mogoče ob sodelovanju rudninskih snovi, da bi se tvorilo zdravo, trdno okostje, ne obnovljalo zobovje da bi živi ne mogli opravljati neovirano svojega dela in da bi tudi druge življenjske funkcije ne bile neovirane. Da je pa mogoče pravilno sodelo-

vanje rudnin v telesu, morajo biti v nekem določenem razmerju. Posameznih rudninskih snovi ne sme biti preveč kakor tudi ne premalo. Zanesljivo je ugotovljeno, da je preveč soli škodljivo; trpe predvsem ledvice, kajti sol kvari ledvično tkivo, oškoduje tudi kožo in škodljiva je živčevju in srcu. Organizem potrebuje celo vrsto kovin, a nekaterih v neznatnih količinah. Toda, če primanjkuje tudi tiste neznatne količine, nastopajo motnje. Dognano je, da so organizmu potrebne naslednje rudninske snovi: amonij, aluminij, zlato, vanadij, nikl, magnezij, apno, fosfor, žveplo itd. Raziskovalci vitaminov so odkrili marsikaj pomembnega tudi o zvezi med vitamini in rudninami. O čemer bomo morda govorili kdaj drugič.

Še nečesa primanjkuje

Na prvi pogled se zdi, da so ljudje o vitaminih še najbolj poučeni, pač zaradi tega, ker je postala beseda vitamin tako vsakdanja in ker jo izgovarjamo tako radi že ob samem pogledu na zelenjavo. V resnici je pa znanje o vitaminih med ljudmi, pa tudi med razumnostjo, še zelo nepopolno ter površno. Sicer tudi znanost o vitaminih še ni odkrila vsega in odkriva vedno kaj novega, tako da bomo še dolgo čakali na zadnjo besedo. Kljub temu bi morali tudi preprosti ljudje vedeti o vitaminih mnogo več, kar je zdravstvena zahteva. Irednega pomena bi bilo, da bi ljudje pravilno ravnavali z živili ter skušali ohraniti čim več vitaminov v jedeh. Vsi, ki kuhajo, pa bi morali vedeti, v kakšnem odnosu so odkriti vitamini s hranilnimi snovmi in katere vitamine vsebujejo posamezna živila. Kaj pomaga, če vemo le, da morajo biti v hrani vitamini, ki se imenujejo po abecedi, ko ne vemo, kateri vitamini so v posameznih živilih in kakšnem medsebojnem razmerju so. Zato bi pa morali poznati vsaj v glavnem narave vitaminov. Vselej bi se morali dobro zavedati, da v hrani niso dovolj le hranilne snovi, ki smo jih omenjali doslej, da tudi voda in rudnine niso popolno dopolnilo hranil: potrebni so še vitamini.

Razlikujte med vitamini in hormoni

Ljudje, ki so že marsikaj slišali o hormoni in vitaminih, včasih zamenjuje obe vrsti teh čudovitih snovi. Glavna razlika med hormoni in vitamini je, da hormone, izpodbujevalce življenjskih procesov ter uravnalce življenjskih dogajanj tvori organizem sam, a vitamine mora sprejemati od zunaj. Hormone izločajo notranje žleze ali žleze z notranjim izločanjem, n. pr. predstapica, hipofiza, spolne žleze, trebušna slinavka, vranica, nad-

obišči itd. Vitamini so predvsem rastlinskega izvora. Nekateri vitamine morda lahko deluje tudi živalski organizem, v glavnem pa morajo živali kakor človek sprejemati s hrano vitamine. Seveda je pa odvisnost med hormoni in vitamini, kakor tudi kemična sorodnost.

Osnovni pojmi o vitaminih

Znanost o vitaminih se je razvila šele v tem stoletju. Vitamine so začeli odkrivati šele pred 30. leti in tedaj so jih tudi krstili. V začetku ni bilo enotnosti niti v imenu teh čudovitih snovi, končno se je pa vendar uveljavil »vitamin«. To je sestavljanka iz »vita« (življenje) in »amine« (dušikova lastnost). Eden prvih raziskovalcev vitaminov, ki jih je krstil Funk, je mislil, di vitamini spadajo v skupino dušikovih sestavin zato jih je tudi tako krstil. Znanstveniki so začeli označevati vitamine na predlog ameriških raziskovalcev z velikimi črkami abecede. Bolje so vitamine spoznali šele, ko so raziskali tudi njih kemično naravo. Dognali so, da so nekateri vitamini sestavljeni presenetljivo enostavno glede na svojo veliko učinkovitost v organizmu. Precej zamotana je pa kemična narava vitaminov B. Zato razlikujemo vitamin B₁ in kompleksno sestavo vitaminov B₂, B₆, B₁₂ in iz tako zvanega Castlejevega kompleksa B₁₂ so najvažnejši B₂ v ožjem smislu in B₁₂ imenujejo tudi kot vitamin rasti (lahko bi rekli rastilo). Znanji je še vrsta vitaminov, ki nekatere pridobivajo čiste, n. pr. A, B₁, C in D. Razen tega pa pridobivajo — izdelujejo — nekatere vitamine še sintetično: A₁, B₁ in C. Omenimo naj še vitamin P, ki je najmanj znan po imenu, ker ga zelo redko imenujejo. Znanstveniki dopuščajo, da bodo odkriti še vsaj nekateri vitamini. Verjetno je seveda tudi, da bo časom mogoče izdelovanje sintetično številne odkrite vitamine, tako da bo izpopolnjevanje hrane z njimi in zdravljenje lahko in splošno pristojno. Čeprav »andanes« tudi že pridobivajo vitamine, n. pr. čiste, to se pravi naravne, ali jih kemično (sintetično) sestavljajo, se bo »vitaminska industrija« nedvomno še zelo razvila ter bo izdelovanje ali pridobivanje cenejše. Cisti, naravnih vitaminov je v naravi sicer mnogo, vendar je to se pravi, da je treba predelati izredno velike količine »surovin«, da lahko pridobimo nekaj vitaminov. Tako je treba n. pr. 2 tona kvasa, da iz njega pridobimo 2,5 g vitaminov na B₁, tisoče kosov zelene paprike za en sam gram vitamina C in 5,5 m³ sirotke za gram vitamina B₁₂.

Prihodnjič bomo navedli še nekaj najvažnejših podatkov o vitaminih.

Star je lahko tudi mlad človek

Znanost še ni dognala, kako visoko starost človek sploh lahko doseže

Starost je zadeva razpoloženja, pravi aforizem. In res ne smemo presojati starosti samo po letih, temveč v večini primerov bolj po človeškem razpoloženju, po njegovih duševnih in telesnih močeh. Človek je lahko star že s 30 leti, mlad pa s 60, kakor se pač počuti. Mnogo je odvisno od načina življenja. Znanost še ni dognala, kako visoko starost lahko človek doseže, vendar pa lahko rečemo, da je naravna starost 80 do 90 let. Kako visoko starost doseže človek, je v mnogem odvisno od njegovega rodu, od tega, kar so mu dali roditelji na pot v življenje. So rodu »dobri« roditelji, ki je v njih vroča starost nekaj običajnega, kakor pri drugih vohske postavbe, slabe oči, slabi zobje, izpadanje las itd.

Kdor hoče vedeti, kako visoko starost bo predvidoma učalk, naj se malo pozanima za starost svojih prednikov. Seveda se pa ne sme povsem zanesti na to, če živi sam neredno, ne zdravno življenje. Zadošča je tudi, da se človek pravilno hrani, da bi že lahko računal na visoko starost. Če hoče človek pravilno živeti, mora upoštevati vse okoliščine, ki podaljšujejo življenje. K temu pa spada poleg pravilne prehrane tudi primerno stanovanje, primerna zaposlitev, zmernost v kaj in pitju alkoholnih pijač, če že ne popolna abstinenca itd. Navzlic vsemu je pa lahko človek naše

dobe v pogledu dolgotrajnosti življenja zadovoljen. Povprečna dolgotrajnost življenja je zdaj dvakrat tako velika kakor pred 100 leti. Za to se mora človeštvo zahvaliti v prvi vrsti napredku zdravniške vede. Da ohrani telo človeka mladega, vemo že iz strani izkušenj. O tem se lahko prepričamo tudi v vsakdanjem življenju. Mnogi ljudje, ki so vse življenje pridno delali ter ostali čili in zdravi, začno hitro pešati, čim prenehajo z delom. Slavn možje, kakor Wagner, Moldke, Rembrandt, Tizian in drugi so pridno delali do visoke starosti in delo jim ni prav nič škodovalo. Wagner je bil star že blizu 70 let, ko je komponiral svojega »Parsifala«. Tizian je naslikal svoje največje umetnine v starosti med 50. in 90. letom. Moldke je bil star, ko je vodil bitke, ki so prinesle Prusiji slavo.

Sicer pa pozna znanost uspešne metode, po katerih se da človekovo staranje odgoditi. To je omogočilo proučevanje hormonov, ki v veliki meri določajo pot telesnih funkcij. Mimogrede bode omenjeno, da vsemu živemu ni treba umreti. Nekatera živa bitja ne poznajo smrti. To velja za enocelične živali, tako zване protozoje, ki poginejo samo zaradi pomanjkanja hrane. Če imajo pa vedno dovolj hrane, lahko žive brez konca in kraja, kakor so dognali učenjaki, ki se primitivne živalice opazovali in proučevali.

Piedmontska princesa na sedežu Rdečega križa, kjer je razdelila diplome mobiliziranim prostovoljnim bolniškim sestram

20 let zvočnega filma

Minilo je 20 let, odkar je začel zvočni film izpodrivati svojega mnogoprešibkega tekmeča. Nemi film se je moral takoj umakniti, čim se je pojavil zvočni. Razumljivo je, da tu ni bila mogoča nobena konkurenca. 17. septembra 1922 so imeli v Berlinu prvo predstavo zvočnega filma na svetu. Pri tem je šlo za neke vrste filmski variete in takoj je nastopil zvočni film svojo zmagovito pot po vsem svetu. Nobena druga pridobitev moderne tehnike se ni tako hitro razširila po svetu kakor zvočni film. Pot od nemega filma, ki ga poznamo zdaj samo še po zelo redkih predstavah, do zvočnega filma, ki je prinesel obenem velik preokret v filmski industriji sploh, je bila zelo dolga.

V sedanjih svetovni vojni igra zvočni film zelo veliko vlogo, saj omogoča prikazovanje vseh važnejših dogodkov z bojišča občinstvu v zaledju. Razširjeni in priljubljeni so zlasti tako zvan zvočni filmi, ob katerih lahko občinstvo v zaledju dogodke na bojiščih hne samo vidi, temveč tudi sliši. Vse to bi seveda z nemim filmom ne bilo mogoče.

Smrt plemenite žene

Novo mesto, 18. sept.

V Novem mestu je po težkem trpljenju umrla, po svojih človekoljubnih delih daleč na okoli znana gospa Ana Murnova, soproga uglednega novomeškega posvetnika in medicarja g. Gustava Murna — popularnega lastnika gostinskega obrata na Bregu.

Zena plemenitega srca, dobrih rok za bližnjega je bila rojena pred 62 leti v prijazni Jurki vasi, kjer sta imela njena roditelja Jaksetova, vulgo Ribičevi, malo, toda v tistih časih slovečo gostilno. Kakor vsi naši podjetni ljudje, so se morali tudi Ribičkovi v zgodnji mladosti boriti z vso doslednostjo za svoj obstoj in napredek. V takem okolju je vzrasla tudi pokojna Murnova mama, ki si je po poroki s podedovano marljivostjo, žilavo vztrajnostjo in podjetnim duhom — v katerih vrtilah sta si bila z ljubljanim možem — resnična tekmeča — postavila po nekaj letih srečnega zakona v Novem mestu lep in obsežen dom. Slikovito Murnovo gostišče na Bregu je kmalu pridobilo dober sloves, kateremu podlaga je bila skrbna, preostrežljiva in v vsakomur prijazna gospodinja, ki se je vedno trudila zadovoljiti obširen krog gostov. Nešteti abo-

nenti, samski uradniki, nameščenci, upokojenci, katerih je bilo pred vojno nad 50 v oskrbi njenega doma, niso videli v njej gostilničarke kot žene pridobitnega poklica, temveč so jo smatrali za svojo dobro krušno mater. Koliko pa je število revnih dijakov in siromakov — betežnikov, ki so se pri njej vsak dan nasitili in jim je iz njenih radodarnih rok spolnilo tudi kaj okroglega v žep, to je vedela le ona sama, ki je tegobe svojega bližnjega blažila, kadar in kjerkoli je mogla. Dajala je vedno z bodrilnimi in tolažilnimi besedami in nasmehom kot da njen dar ne pomeni nič.

Veliko je bilo njeno trpljenje med prvo svetovno vojno, ko je moral njen mož oditi v vojno. Vsa dolga štiri leta je vzorno skrbela za obširno gospodarstvo, kljub temu da ji je kot materi zadajalo nemalo dela in skrbi precejšnje število nedoeltnih otročkov. Ravno letos bi bila morala praznovati s svojim možem 42letnico srečnega in zadovoljnega zakona, blagoslovljenega s šestimi potomci, katerih dva sta že v grobu, ostali štirje pa so vsi dobro preskrbljeni.

Kako priljubljena je bila pokojna, je pokazal v nedeljo 13. t. m. njen pogreb, katerega se je udeležilo skoraj vse mestno prebivalstvo in mnogo okoličanov.

Naj blaga žena počiva v miru. Žalujemo svojem iskreno sožalje!

K. S.

Zemlja se krči

Nova raziskavanja nekega švicarskega učenjaka, ki so pokazala, da se zemlja krči. Čim strejša je, tem manjši postaja njen obseg. Učenjaki so izračunali, da po menil ohlajevanje v notranjosti zemlje letno izgubo 668 kg toplotnih enot. Kakor vsako telo, ki se z ohlajanjem strdi in skrči, je tudi zemlja vedno manjša. Čim večja je njena starost. Seveda teh izprememb ne opazimo, ker so v primeri z obsegom zemlje zelo majhne. Švicarski učenjak je izračunal, da izgubi vsaki tisoč let 6 metrov na svojem obsegu.

Bolgarska Poštna hranilnica

Bolgarska Poštna hranilnica postuje že 46 let in spada med največje denarne zavode v Bolgariji. Priključen ji je tudi pošto čekovni oddelček. Letos ob koncu avgusta je imela 789.463 vlagateljev, vloga so pa znašale 5.964 milijonov levov. Od januarja do konca avgusta tekočega leta je imela 851.222 nakazil za 4.028 milijonov levov. V tem času je dobila 60.487 novih vlagateljev in 903 milijone levov novih vlog. Poštno čekovna služba je imela v prvih osmih mesecih 1.289.769 nakazil za 15.743 milijonov levov. Novih čekovnih računov je bilo otvorenih 1.787. Ob koncu avgusta je znašala pošto čekovna gotovina 439 milijonov levov.

Nova industrijska podjetja na Hrvaškem

V 15 mesecih obstoja Neodvisne Države Hrvatske, to je do 1. avgusta 1942, je bilo na ozemlju Hrvatske ustanovljenih skupno 47 novih industrijskih obratov. 66% od teh so delniške družbe. Na prvem mestu je poljedelstvo s 33%, na drugem tkaninska industrija s 26%, na tretjem kemična industrija z 9% itd.

D. Du Maurier:

Prva žena

R o m a n

Galebi so se vrtili nad našimi glavami in mijavkali kakor lačne mačke; nekaj jih je bilo posedlo na vrhove skal, drugi, drznejši, pa so švigali ob bokih ladje tik nad valovi.

Obalni čuvaj je vzel čepico z glave in si obrisal čelo. »Soparno je danes, kaj?« je dejal.

»Da, da,« sem rekla.

Motorni čoln z izletniki in gospi, ki je fotografirala, jo je hrle ubiral nazaj proti Kerrithu.

»Naveličali so se,« je menil obalni čuvaj.

»Prav imajo,« je rekel Frank. »Mislim, da bo minilo še nekaj ur, preden bo kaj videti. Potapljač mora najprej podati poročilo, šele potem bodo skušali spraviti parnik v prvotno lego.«

»Tako je,« je pritrdil obalni čuvaj.

»Zdi se mi, da nima smisla stati tu. Za zdaj ne moremo nič storiti. Jaz bi šel najrajši jest,« je rekel Frank.

Molčala sem; Frank je omahoval, čutila sem, kako me gleda.

»Kaj mislite storiti, gospa de Winter?« me je vprašal.

»Mislim, da bi še malce ostala,« sem odgovorila.

»Jem lahko ob katerem si bodi času; doma je pri-

99

pravljen mrzel zajtrk. Rada bi videla, kaj bo opravil potapljač.«

V tem trenutku mi ni bila Frankova družba nič kaj po duši. Zelela sem si, da bi bila sama ali vsaj s kakim brezpomembnim človekom, kakršen je bil na primer obalni čuvaj.

»Ničesar ne boste videli,« je vztrajal Frank.

»Prav nič takega ne bo. Mar bi se vrnili z menoj in kaj zaužili.«

»Ne. Res ne...« sem odbila.

»Nu dobro... Saj veste, kje me najdete, če bi me potrebovali. Vse popoldne bom v pisarni.«

»Velja.«

Pomahal je obalnemu čuvaju v slovo in krenil proti zalivu. Morda sem ga bila razžalila... A kaj mi je bilo storiti? Vedela sem, da se bo ves položaj prej ali slej razjasnil. Toda zdlo se mi je, da je nastopilo mnogo novega, odkar sem govorila z njim po telefonu: kar preveč za moje uboge možgane. Zdaj si nisem želela drugega, kakor da bi mogla nekaj časa sedeti tu na skalah in gledati nasledjo ladjo.

»Vrli mož je ta gospod Crawley,« je rekel obalni čuvaj.

»Oh, da,« sem odgovorila.

»Za gospoda de Winterja bi šel v ogenj.«

»Prav gotovo.«

Mali deček je baš pred nama še vedno skakal po travi. »Kdaj pride potapljač spet na vrh?« je vprašal.

»Čez nekaj časa,« je dejal obalni čuvaj.

Zenska v obleki iz progaste rožnate kotenine, z lasmi stisnjenimi v mrežico, je prihajala proti nam. »Charlie! Charlie! Kje pa si?« je klicala.

»Vidiš mamico, šiba bo pela,« je rekel obalni čuvaj.

»Mamica, potapljača sem videl,« je deček zaklical.

Zena naju je z nasmeškom pozdravila. Bila je letoviščarka iz Kerritha in me ni poznala. »Kakor kaže, je že vse končano, kaj?« je dejala. »Spodaj na obali pravijo, da ostane parnik nekaj dni tako, kakor je.«

»Potapljačevega poročila čakajo,« je rekel obalni čuvaj.

»Res ne razumem, da žive ljudje, ki se upajo spustiti takole na dno morja,« je dejala žena. »Gotovo jih dobro plačujejo.«

»Plačo imajo res dobro,« je rekel obalni čuvaj.

»Mama, jaz pojdem za potapljača,« se je deček oglašil.

»Najprej moraš vprašati očka za dovoljenje, srček,« je rekla žena in naju smehoma pogledala. »Lep prostorček je tu gori, kaj ne?« se je obrnila k meni. »Málico smo bili vzele s seboj in niti v sanjah nismo slutili, da bo padla meglja in da bomo videli brodomol. Pravkar smo mislili na to, da bi se vrnili v Kerrith, ko smo začeli petarde. Bilo je, kakor da bi nam počile tik pred nosom. V zrak me je vrгло, veste... Kaj je to?« sem rekla svojem možu. »Znamenje, da je neka ladja v nevarnosti,« je odgo-

voril. »Ustavimo se, morda bomo videli kaj lepega.« In ni ga bilo moči spraviti z mesta; v tem oziru je slabši od najinega fantička. Jaz za svojo osebo ne vidim v tem nič lepega.

»Ne, za zdaj res ni nič lepega videti,« je potrdil obalni čuvaj.

»Tame spodaj so gozdi. Najbrže zasebna last,« je žena nadaljevala.

Obalni čuvaj je v zadregi pokašljaval in se ozrl po meni. Jaz sem grizla travno bilko in gledala drugam.

»Da, tod okrog je vse zasebna last,« je odgovoril.

»Moj mož pravi, da bodo čez nekaj let vsa ta veleposestva razkosana na deleže, kjer bodo zgradili hišice. Lična majhna vila kje tu v okolici, z razgledom na morje, bi mi bila kar všeč. Ne vem pa, ali bi mi ugajalo v teh krajih.«

»Oh, zima je tod zelo mirna,« je dejal obalni čuvaj.

»Nu, zdaj bo čas, da grem,« je rekel obalni čuvaj. »Zdravi ostanite...« Pri teh besedah se je s skoraj vojaškim pozdravom obrnil k meni, nato pa odšel po stezi proti Kerrithu.

»Dajva, Charlie, pojdiva iskati papana,« je rekla žena. Pozdravila me je kakor staro znanko in z drobnimi, previdnimi koraki odstopicala po robu kleti. Deček je stekel za njo. Nedaleč od njiju je stal mršav možič v kratkih hlačah kakijaste barve in črtastem pletenem jopiču ter jima mahal z rokami. Vsi trije so sedli ob šopu vresja na tla, in žena je jela odpirati škričnice.